

USKLABITEV CEN KOMUNALNIH STORITEV Z UREDBO O METODOLOGIJI ZA OBLIKOVANJE CEN STORITEV OBVEZNIH OBČINSKIH GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB VARSTVA OKOLJA (UR. LIST RS, ŠT. 87/2012 in 109/2012)

Vlada Republike Slovenije je v mesecu novembru 2012 sprejela **novu Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja** (Uradni list št. 87/2012 in 109/2012 – v nadaljevanju: Uredba). Z Uredbo je predpisala metodologijo za oblikovanje cen. **Uskladitev z novo Uredbo je zakonsko obvezna.**

Z Uredbo se je **pristojnost za potrjevanje cen** storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja **v celoti prenesla na lokalne skupnosti.**

V skladu s to metodologijo je javno podjetje OKP Rogaška Slatina d.o.o. v novembru mesecu predlagalo cene oblikovane na podlagi elaboratov o oblikovanju cen izvajanja storitev javnih služb pristojnim občinskim organom – občinskim svetom v potrditev. Občinski sveti občin Rogaška Slatina, Šmarje pri Jelšah, Podčetrtek, Kozje, Rogatec, Bistrica ob Sotli in Poljčane so predlagane cene potrdili. Cene bodo pričele veljati 1. januarja 2014.

SPREMEMBE PRI OBLIKOVANJU CEN IN NOVE STORITVE

Oskrba s pitno vodo

Razlike med veljavnimi cenami in cenami po Uredbi so naslednje:

1. **V ceno omrežnine** so po novem **vklučeni stroški obnove in vzdrževanja priključkov** na javni vodovod v obsegu nalog izvajalca javne službe oskrbe s pitno vodo v skladu s predpisom, ki ureja oskrbo s pitno vodo; pri veljavnih cenah so se zaračunavali ločeno kot vzdrževalnina s števnino.
2. Uredba je **spremenila faktorje za izračun omrežnine** za posamezne velikosti vodomerovalov; med drugim se izenačita faktorja za vodomere DN 13 oz. DN 15 in DN 20.
3. Novost, ki jo v zvezi z zaračunavanjem omrežnine prinaša Uredba je, da se v **večstanovanjskih stavbah**, v katerih posamezne stanovanjske enote nimajo obračunskih vodomerovalov, **za vsako stanovanjsko enoto obračuna omrežnina za priključek s faktorjem omrežnine 1** ($DN < / = 20$). Do sedaj se je strošek omrežnine v večstanovanjskih objektih za skupni vodomereval delil po številu stanovanjskih enot.
4. **V ceno vodarine** so po novem **vklučeni stroški vodnega povračila** za prodano pitno vodo in za vodne izgube, ki so se do sedaj izkazovali ločeno.

Iz navedenega sledi, da bosta po novem na računu samo dve postavki povezani z obračunom porabe pitne vode:

- fiksni del – omrežnina, ki se obračunava mesečno glede na velikost vodomera in
- variabilni del – vodarina, ki se obračunava glede na porabo vode v kubičnih metrih.

Omrežnina, ki jo bodo po novem plačevali uporabniki v večstanovanjskih objektih za posamezno stanovanje, bo enaka omrežnini s faktorjem 1 za vodomereval DN 20 v individualnih hišah.

Uporabniki, ki imajo vgrajen vodomereval DN20 in imajo mesečno porabo vode nižjo od 21 m³, bodo plačevali manj, uporabniki z vodomeri DN13 oz. DN15 in večina uporabnikov v večstanovanjskih objektih pa več.

Odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode

Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode

Tako kot pri oskrbi s pitno vodo se tudi pri storitvah odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode spreminjajo faktorji omrežnin, v **večstanovanjskih stavbah**, v katerih posamezne stanovanjske enote nimajo obračunskih vodomerovalov, pa se bo **za vsako stanovanjsko enoto obračunala omrežnina za priključek s faktorjem omrežnine 1** ($DN < / = 20$).

Uredba na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda prinaša še **dve novosti**:

- uvajata se **novi storitvi: odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode s streh,**
- **storitve povezane z greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami** (praznjenje greznic, odvoz grezničnih gošč, odvoz blata iz malih čistilnih naprav, ter stroški obratovalnega monitoringa za male komunalne čistilne naprave) **se bodo po novem zaračunavale mesečno.**

Odvajanje in čiščenje padavinskih odpadnih voda s streh sta novi storitvi. Do sedaj je bil ta strošek del cene odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda, po novem pa se bosta ti storitvi zaračunavali uporabnikom posebej. **Zaračunavali se bosta samo tistim uporabnikom, ki imajo padavinsko vodo s streh speljano v javno kanalizacijo.**

Obračun padavinskih odpadnih voda s streh bo sledeč:

- tisti, ki nima speljanih padavinskih odpadnih voda s streh v kanal, **ne plača nič,**
- tisti, ki ima padavinske odpadne vode s streh speljane v **meteorni kanal, plača odvajanje odpadne padavinske vode,**
- tisti, ki ima padavinske odpadne vode s streh speljane v **meteorni kanal preko urejenega zadrževanja, plača 50 % količin** odvajanja odpadne padavinske vode,
- tisti, ki ima padavinske odpadne vode s streh speljane v **mešan kanal, ki je priključen na komunalno čistilno napravo, plača odvajanje in čiščenje odpadne padavinske vode,**
- tisti, ki ima padavinske odpadne vode s streh speljane v mešan kanal, ki je priključen na komunalno čistilno napravo **preko urejenega zadrževanja, plača 50 % količin** odvajanja in čiščenja odpadne padavinske vode.

Osnova za obračun storitve javne službe odvajanja in čiščenja padavinske odpadne vode s streh je:

- tlorisna površina streh (podatke smo pridobili iz uradnih evidenc Geodetske uprave RS) in
- količina padavin – gre za povprečno letno količino padavin v obdobju zadnjih petih let, ki je izmerjena pri meritvah državne mreže meteoroloških postaj, preračunana na površino strehe. Za naše območje znaša ta količina 1.074,81 mm padavin, kar pomeni 1,07481 m³ vode na m² strehe v enem letu.

Primer izračuna količine padavinskih odpadnih voda s strehe in mesečni strošek

Če znaša površina strehe 100 m², se le-ta pomnoži s povprečno letno količino padavin (1.074,81 mm) in dobimo letno količino odvedenih padavinskih odpadnih voda s streh, ki v tem primeru znaša 107,481 m³. Ko to delimo z 12 meseci, dobimo mesečno količino odvedenih padavinskih odpadnih voda s strehe, ki v tem primeru znaša 10,7481 m³.

Mesečni strošek za streho s **površino 100 m²** bo znašal 0,4071 EUR z DDV, če se vode odvajajo v meteorni kanal oziroma 1,8994 EUR z DDV, če se odvajajo v mešan kanal, ki je speljan na čistilno napravo.

Zakaj bomo zaračunavali padavinske odpadne vode s streh?

Okoljski cilji Evrope in Slovenije so, da čim več padavinske vode ponikne in da se jo čim dlje zadrži na površini. Po določitih veljavne zakonodaje je potrebno padavinsko odpadno vodo (razen v primeru, ko to ni izvedljivo) odvajati neposredno v naravne odvodnike (vodotoke) ali s ponikanjem v tla. Padavinska voda s streh in utrjenih površin, ki je speljana v javno kanalizacijo, negativno vpliva na obratovanje čistilne naprave, saj odpadno vodo razredči, bistveno pa se povečajo tudi količine odpadne vode in s tem stroški obratovanja čistilne naprave. Z zaračunavanjem odvajanja padavinskih odpadnih voda s streh se skuša uporabnike spodbuditi k temu, da bi, če je le mogoče, to vodo poniknili ali jo zadržali na površini oziroma jih spodbuditi k čim manjšemu odvajanju padavinskih odpadnih voda direktno v javno kanalizacijo. Cilj tega je doseči povečanje nivoja podtalnice s čimer se večajo zaloge vode v podtalju, kot tudi prispevati k manjši poplavni ogroženosti.

Pojasnilo k zaračunavanju storitev javne službe prevzema in ravnanja z vsebino iz greznic ali malih čistilnih naprav

Na območju občin Bistrica ob Sotli, Kozje, Podčetrtek, Rogaška Slatina, Rogatec in Šmarje pri Jelšah, **kjer ni zgrajene javne kanalizacije,** uvajamo v letu 2014 skladno z uredbo sistematično **praznjenje greznic** in malih komunalnih čistilnih naprav (**MKČN**) **enkrat na tri leta** ter hkrati uvajamo mesečni obračun te storitve, kot to

določa Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. l. št. 87/2012 in 109/2012). **To pomeni, da bo OKP Rogaška Slatina d.o.o. izpraznil greznico ali MKČN enkrat v treh letih, strošek te storitve pa bo razdeljen na 36 obrokov in bo tako mesečno prištet ostalim postavkam na računu.**

Osnova za zaračunavanje izvajanja storitve je **količina dobavljene pitne vode, za omrežnino pa velikost vodomera.**

V primeru, ko **objekt ni priključen na javno vodovodno omrežje** in ni merjenja porabe pitne vode, se bo storitev zaračunala na podlagi števila stalno ali začasno prijavljenih stanovalcev, ob upoštevanju **normirane porabe vode**, ki znaša 0,15 m³ na osebo na dan, kar pomeni, da se bo storitev obračunala **mesečno za eno osebo za 4,5 m³ vode. Omrežnina** pa se bo v tem primeru v skladu s 4. točko 20. člena Uredbe obračunala **glede na zmogljivost priključka, določeno s premerom priključka in faktorjem omrežnine.**

Nižje plačilo pri tej storitvi si lahko uporabnik zagotovi z izgradnjo male komunalne čistilne naprave, saj se mu okoljska dajatev v tem primeru zniža za 90 %.

Greznične gošče in blato vsebujejo velike količine organskih snovi in okolju ter zdravju **škodljivih snovi, zato sodijo na čistilno napravo**, kjer se razgradijo in tako ne onesnažujejo našega okolja. **Zaradi vpliva, ki ga imajo na okolje, državna zakonodaja predpisuje redno praznjenje greznic in malih komunalnih čistilnih naprav najmanj enkrat na tri leta.** Gospodinjstva bi morala poskrbeti za redno praznjenje in obdelavo gošč na čistilni naravi, OKP Rogaška Slatina d.o.o. pa je kot izvajalec javne službe odvajanja in čiščenja odpadne vode dolžan zagotavljati prevzem grezničnih gošč iz obstoječih greznic ter blata iz MKČN ter o tem voditi ustrezne evidence in poročati na Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. **Obstoječi način praznjenja** navedenih naprav se je izvajal po naročilu posamezne stranke in **ni omogočal racionalnega izvajanja.** Sprememba načina dela omogoča sistematični pristop k rednemu praznjenju.

Uporabnike bomo o predvidenih področjih izvajanja storitev praznjenja greznic in MKČN obveščali z obvestili, ki bodo priložena k računu in preko spletne strani. Vsakega uporabnika bomo najmanj 15 dni pred predvideno izvedbo storitev pisno obvestili o predvidenem datumu izvedbe storitve.

Sistematično praznjenje greznic in MKČN velja samo za območja, kjer NI JAVNE KANALIZACIJE.

Zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov ter zbiranje biološko razgradljivih odpadkov in zelenega vrtnega odpada

Razlike pri oblikovanju veljavnih cen in cen oblikovanih v skladu z Uredbo

Razlike med veljavnimi cenami in cenami po Uredbi so naslednje:

- Količina storitve, ki je bila sedaj na računu izražena po osebah oziroma v kubičnih metrih na osebo, bo po novem izražena v kilogramih; (v količini mešanih komunalnih odpadkov so upoštevani vsi zbrani odpadki: mešani odpadki v zelenih posodah in vrečah, mešana odpadna embalaža, odpadni papir in steklena embalaža, odpadni tekstil, odpadki zbrani na zbirnih centrih in ekoloških otokih, kosovni, nevarni in gradbeni odpadki);
- Zmanjša se število postavk na računu – za zbiranje določenih vrst odpadkov bosta dve postavki namesto dosedanjih pet, za zbiranje in obdelavo BIO odpadkov prav tako dve namesto dosedanjih štirih;
- Okoljska dajatev je po novem vključena v ceno zbiranja določenih vrst odpadkov;
- Izenači se število odvozov mešanih komunalnih odpadkov pri blokkih s številom odvozov pri individualnih stanovanjskih objektih, posledično se izenači mesečni strošek.

Posebej je potrebno opozoriti, da so vsi **občinski sveti** vseh šestih občin Upravne enote Šmarje pri Jelšah leta **2009 že potrdili cene zbiranja mešanih komunalnih odpadkov.** Te cene so bile višje od sedaj predlaganih, kar je posledica tega, da se je zaradi ločenega zbiranja odpadkov po sistemu »od vrat do vrat« zmanjšala količina odpadkov, ki se odvažajo na regijsko odlagališče v Celje.

Na spremembo cen komunalnih storitev je poleg uskladitev cen z Uredbo, vplivalo povečanje cen energentov – električne energije (za 36%), pogonskega goriva (za 34%), povečanje stroška najemnine za komunalno infrastrukturo, ki jo javno podjetje plačuje občinam (za 43%) kot tudi novi standardi izvajanja javnih služb, ki jih je predpisala država – odvoz kosovnega odpada po sistemu naročilnic »od vrat do vrat« in obvezno praznjenje greznic in odvoz blata iz MKČN najmanj enkrat na tri leta.

Kako se bodo uskladitve cen poznale na položnici ?

Uskladitve cen z Uredbo in spremembe cen se bodo seveda odrazile na položnicah. Kot smo že na začetku omenili, se bo višina položnice pri različnih uporabnikih različno spremenila. Spremembe so povezane z vrsto in količino storitev, ki jih izvajamo uporabniku. Tako podatka o odstotku spremembe cen posameznih javnih služb ni mogoče enoznačno opredeliti, saj se spreminja način obračuna in zato primerjava ni možna. Po novem bodo eni uporabniki plačevali več, drugi pa celo manj.

Ker gre za popolnoma nov način obračunavanja komunalnih storitev, **ne moremo govoriti o neki splošni podražitvi**. V bistvu gre za preoblikovanje cen in pri določenih količinah opravljene komunalne storitve pride do znižanja, pri drugih pa do povišanja skupnega stroška storitve.

OKP Rogaška Slatina d. o. o. izvaja **vse obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja** (oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadne vode ter ravnanje z odpadki), zato tudi predlaga cene vseh teh storitev. V večjih mestih je za vsako javno službo drug izvajalec (npr. v Mariboru so to Mariborski vodovod, Nigrad in Snaga Maribor). Zato vseh prilagoditev cen uporabniki ne zaznajo skupaj ampak vsako posebej. In seveda je skupna prilagoditev v določenih primerih dosti bolj drastična kot če gledamo vsako posamezno posebej.

Dejansko pa so cene komunalnih storitev še vedno dokaj nizke. Primer je cena oskrbe s pitno vodo: **tisoč litrov vode (en kubični meter), ki jo komunalna podjetja zagotavljamo gospodinjstvom, je cenejših kot liter ustekleničene vode**.

Poudariti je potrebno, da bodo uporabniki v večstanovanjskih objektih po novem ob enaki porabi vode in z enakim številom gospodinjskih članov plačevali praktično enako. Na razliko bo vplivala le površina strehe. Prav tako so po novem izenačeni uporabniki v individualnih objektih in v večstanovanjskih objektih.

Na koncu bi želeli poudariti, da se cene komunalnih storitev niso spreminjale od leta 2009 oz. 2010, takrat so bile oblikovane na podlagi stroškov leta 2007 oz. 2008. V podjetju vseskozi izvajamo varčevalne ukrepe in strog nadzor nad stroški, vendar so se z leti tudi notranje rezerve izčrpale. Poleg tega pa nova okoljska zakonodaja nenehno nadgrajuje okoljske standarde, storitve postajajo kompleksnejše in boljše, z namenom ohranjanja okolja tudi za prihodnje rodove. V podjetju smo z nadzorom nad stroški in z uvedbo ločenega zbiranja komunalnih odpadkov po sistemu »od vrat do vrat« naredili vse, da bi se predlagane cene čim manj zvišale in bi bili uporabniki naših storitev čim manj obremenjeni. Po drugi strani pa na večje zvišanje stroškov komunalnih storitev, ki so posledica sprememb v metodologiji o oblikovanju cen, pri delu uporabnikov, nismo mogli vplivati.

OKP Rogaška Slatina d.o.o.